

อำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยบูรพา

๑. แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๕

ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว

ณัฐพร ไกยราช

๗ . ๕๖๖ ๒๕๕๕

301273

ฉบับที่ ๑๖

๒๘ พ.ค. ๒๕๕๖

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน ๒๕๕๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ญัฐพร ไกยราช ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียวอิสระ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียวอิสระ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา เชื้อหอม)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 13 เดือน กพ ๒๕๖๔ พ.ศ. 2554

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียวอิสเรศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ยืนยง และ ดร.วรรณทนา สุภสีมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไข และวิจารณ์ผลงานทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน โดยเฉพาะท่านศาสตราจารย์แพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้มีคุณภาพอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนางรอง ที่ให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งครอบครัวเด็กวัยหัดเดินทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

การศึกษานี้จะสำเร็จไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความรัก ความเข้าใจ การสนับสนุน และกำลังใจอันดีจากครอบครัว ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาบ่มเพาะการเป็น นักศึกษาและนักวิจัยที่ดีในสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจ และให้การช่วยเหลือซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

ณัฐพร ไกยราช

50910088: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก/ ความรู้/ เจตคติ/ เด็กวัยหัดเดิน/ โปรแกรม

การพัฒนาศักยภาพครอบครัว

ณัฐพร ไกยราช: ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริม

พัฒนาการเด็ก ต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว

(THE EFFECTS OF FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM ON FAMILIES' KNOWLEDGE, ATTITUDE AND BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER

DEVELOPMENT) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., วรณี เดียวอิสระ, Ph.D. 121 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อน-หลังนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ต่อความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครอบครัวเด็กวัยหัดเดินที่อาศัยในเขตตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 40 ครอบครัว เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ครอบครัว โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน มีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ .70 แบบวัดเจตคติต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .72 และแบบวัดพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินช่วงอายุ 1-2 ปี และ 2-3 ปี มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .92 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า ผลต่างเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน เจตคติต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินช่วงอายุ 1-2 ปี และ 2-3 ปี สูงกว่าในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 4.36, p < .001, t = 4.15, p < .001, t = 5.95, p < .001$ และ $t = 2.04, p < .05$ ตามลำดับ) ดังนั้นการจัด โปรแกรมพัฒนาศักยภาพของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน จึงจำเป็นที่ควรจะต้องจัดให้แก่ครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้ เจตคติ และมีความสามารถในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินอย่างเหมาะสม อันส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

50910088: MAJOR: FAMILY NURSE PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER DEVELOPMENT/ KNOWLEDGE/ ATTITUDE/ TODDLER/ FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM

NUTTAPORN KAIYARACH: THE EFFECTS OF FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM ON FAMILIES' KNOWLEDGE, ATTITUDE AND BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER DEVELOPMENT. ADVISORY COMMITTEE: CHINTANA WACHARASIN, Ph.D., WANNEE DEOISRES, Ph.D. 121 P. 2011.

The purpose of this two-group pre-test post-test quasi-experimental study was to examine effects of family competency development program on family knowledge, attitude, and behavior for promoting toddler development. The sample consisted of 40 families of toddlers living in Nang Rong district, Buriram province, Thailand. The 20 families of toddler were simply randomly assigned into the experimental group, and 20 families were in the control group. The experimental group received the family competency development program while the control group received regular care. Data were collected using the knowledge about promoting toddler development questionnaire with internal consistency reliability coefficient (KR-20) of .70, the attitude toward promoting toddler development questionnaire with internal consistency reliability Cronbach's alpha coefficients of .91, and the behavior for promoting toddler development questionnaire for 1-2 years and 2-3 years old with internal consistency reliability Cronbach's alpha coefficients of .85, and .87 respectively. Data were analyzed by using percent, mean, standard deviation and Independent t-test.

The findings showed that families in the experimental group had mean difference between pre-test and post-test scores on knowledge about promoting toddler development, attitude toward promoting toddler development, and behavior for promoting toddler development at age 1-2 and 2-3 years old significantly higher than those scores of the families in the control group ($t = 4.36, p < .001$; $t = 4.15, p < .001$; $t = 5.95, p < .001$ and $t = 2.04, p < .05$, respectively). Therefore, family competency development program should be provided for families of toddlers in order to enhance knowledge, attitude, and skills for promoting toddler development in the families.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน.....	10
ปัจจัยการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว.....	18
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวใน	
การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
รูปแบบการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิจัย.....	54
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	54
ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความรู้ของครอบครัวในการส่งเสริม พัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพ ครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ...	58
ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนเจตคติของครอบครัวในการส่งเสริม พัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพ ครอบครัว ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ...	59
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 1-2 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรม การพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับ การพยาบาลตามปกติ.....	60
ส่วนที่ 5 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 2-3 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรม การพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับ การพยาบาลตามปกติ.....	61
5 สรุปและอภิปรายผล.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก.....	84
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของครอบครัวเด็กวัยหัดเดิน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	56
2 จำนวนและร้อยละของเด็กวัยหัดเดิน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	58
3 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความรู้ของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการ เด็กวัยหัดเดินระยะก่อนทดลองและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.	59
4 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนเจตคติของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการ เด็กวัยหัดเดินระยะก่อนทดลองและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.	60
5 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 1-2 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระยะก่อนทดลองและหลังทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	61
6 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 2-3 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระยะก่อนทดลองและหลังทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 แผนภาพรูปแบบการวิจัย.....	40
3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University